

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 4 fl. la an.
Manuscripte nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară
4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Sărăcia

și maghiarisarea!

Eată două stafii hidoase, ce și-au dat în timpul mai nou mâna, pentru a juca un joc de iad peste fața acestei oropsite țeri, și mai ales peste părțile ei locuite de nemaghiari!...

Primim următoarea scrisoare:

Batiz, Dec. 1896.

Domnule Redactor,

Alăturat Vă trimit spre vedere o tipăritură a uneia din cele două bănci ungurești din Deva. Mi-a căzut în mână din întâmplare. Jos pe ea veți afla o notiță, ce cred că e bine să o cunoașteți și să o tălmăciți puțin în stimata D-Voastră foaie, din punct de vedere național.

Un drumar.

Tipăritura ce ni-o trimite bunul Român, e un formular de rugare pentru împrumut, formular făcut de banca ungurească „*Dévai Előlegelési Szövetkezet*”, careapoi trebuie numai umplut cu numele și cu cifrele de lipsă, pentru a putea fi înaintat la direcția băncii după împrumut.

Rugările acestea sînt numai ungurești, și se află depuse cu grămada pe la notari, pentru folosință.

Pe rugări, din jos, e tipărită următoarea notă:

„Az igazgatóság csak oly kérvényt fogad el és tárgyal, a mely ily nyomtatványra lett kiállítva...”

Adecă pe românește:

»Direcțiunea primește și debate numai astfel de rugări, cari au fost făcute pe acest fel de tipărituri!...»

Pusă această însemnare de o bancă de pe pusta Alföld ori dela Dobrișin, ea n'ar avea nimic deosebit în sine, dar' aici în mijlocul unui comitat în

care din fiecare sută de locuitori: 94 sînt Români, ea nu mai poate fi trecută cu vederea! Ea este o curată palmuire a acestei mari obște românești, de cătră aceia, cari tocmai din buzunarele acestei obște, își adună banii cei mulți, de trăesc în îmbuibare și bine, în palate! Căci aceea va recunoaște-o chiar și direcția băncii de care vorbim, că vre-o 90 la sută dintre datorații sei, sînt Români de prin comunele vecine, din comitatul nostru!

Ear' acum gândească numai nițel fiecare, ce însemnează vorba Direcției băncii „*Előlegelési Szövetkezet*” din Deva? și va trebui să afle, că ea e o lovitură, ce în trei chipuri lovește în marele public românesc:

Intâi, ea este o prigonire a limbii românești, la ea acasă, prin comune, în căminul însuși țeranului, care de va și ști scrie românește, se nu se poată folosi de știința aceasta a sa, ci, când împins de nevoie, va voi un împrumut dela bancă, se fie silit a se folosi de limba ungurească! Și astfel, fără să bage omul de seamă, eată și banca pusă în slujba unghurisării, a stafiei hidoase, de prigonirea căreia nu mai scăpăm nici în casă, nici la masă, nici acuși doar' naintea sfântului altar, căci acești oameni plini de patime și de răutate, mină mereu vâlva ei, firoasă, se ne iasă nainte peste tot locul!

Banca de care vorbim este înființată de 10 ani, și în 10 ani a ajuns se aibă venite așa mari și fonduri, că și-a zidit un mic palat în Deva! Și la început, până se prindă pene, până se se întărească bine, nu-i supăra la ochi și urechi pe domnii din direcția ei, că cetesc ori ascultă rugările românești venite cu sutele dela țărănimea și inteligența românească, și până mai anul trecut le primeau cu plăcere și le desbăteau. Acum că se simt cu punga plină, încep

să-și arate arama: se joace pe «patrioții» folosind strimtorarea unui și altui Român ce-i cere împrumut, pentru a-l deprinde cu... ungureasca!

Acolo unde sărăcia și-a făcut cuib, se între și sora ei: unghurisarea!

Eată un lucru care direcției numitei bănci nu-i face nici o cinste, și care fiecărui Român de bine ar trebui să-i deschidă ochii asupra batjocurei ce ni-se face, și să-l hotărăscă să încungiure această bancă, ca pe o dușmană a noastră și a limbii noastre! Asta ar fi una.

A doua: Marea mulțime a celor-ce fac împrumuturi sînt oameni dela țeară; neștiutori de carte. Ei puteau până acum, și pot și azi pentru băncile românești, să meargă la învățătorul ori preotul lor, să le scrie rugarea cătră bancă, și acesta le-o face ori pe nimica ori pentru 10—20 cr., și-i mai zice și o vorbă bună, îi mai dă și un sfat oarecare. Omul adauge apoi la rugare adevărîța dela notar despre starea averii sale, și o trimite. În această ajutorare a poporului cu preoții și învățătorii sei, voește în a doua linie, să lovească măsura îndrăzneacă luală de banca ungurească: poporul se nu mai dee 10—20 cr. învățătorului seu pentru rugare, ci se fie silit a merge la notarul, de regulă unghur ori jidov, unde sînt tipăriturile, și să-i dee aceluia nu 10—20 cr. ci un floren ori doi de rugare!

A treia: Tipăriturile cu pricina sînt făcute în tipografia Jidanului Hirsch din Deva: mărginind pe oameni a înainta rugările numai pe astfel de tipărituri, e luminos că numita bancă, după-ce a lovit în preoții și învățătorii români, dă ajutor Jidanului, făcînd se-i treacă cu sila tipăriturile!

Eată multele cuvinte cari, repețim, ar trebui să deschidă ochii noștri ai tuturor, să vedem cum acești oameni

folosesc toate mijloacele iertate și neiertate, întru a ne prigonî pe noi ca limbă și națiune, a ne scurta în venitele noastre și a ne sili să îmbogățim străinătatea ce stă ca lipitorile pe spațele noastre!

Răniți până în adâncul sufletului nostru de aceste arătări, noi ar trebui să răspundem provocărilor în chipul cuvenit: să-i încungiurăm în toate trebuințele noastre, să ne silim a scăpa cum putem de datoria ce ar avea-o la noi, și de aci încolo de noi pace să aibă, și de ale noastre călcăe netocite în veci să rămână pragurile caselor lor!

E prea mult ce acești oameni cu-tează să facă cu noi și între noi!!

„Tribuna Poporului”.

Eată numele noului ziar ce cu începere dela anul nou, va apare în fiecare zi de lucru, la Arad.

Pe zilele sfințelor srbători ale Nașterii Domnului, întâiul numer va fi scos de sub teasc și trimis în toate părțile locuite de Români.

Ziarul va fi condus de aceiași luptători naționali, cari în anii din urmă ridicaseră cauza noastră națională la înălțimi cum până aci nu se mai văzuse. Dar' în urma intrigilor ce demult se țeseau contra lor, smulgîndu-li-se, acum un an, în chip brusc, din mână frênele conducerii, ei au stat măchniți la o parte, lăsînd pe smulgători să lucreze dar ei mai departe, poate simt că știu și pot mai mult, să arate ce pot.

Triste zile au urmat pentru poporul nostru din această țeară. Nimic nu s'a mai făcut, ear' ceea-ce părea lumii că vor să facă, se punea pare-că anume așa la cale, ca să se nu se poată duce la îndeplinire! Intreagă falnica luptă națională a fost pogorîtă la un nivel întristător de jos!

Unde se făceau încernări de lucrări frumoase, noii conducători nu le sprigineau, ci le descuragiau chiar prin ținuta lor.

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI”

Printre brazii.

Printre brazii, ce-și înalță
Vîrfurile spre-albastra zare,
Am venit să caut pace
Și uitare.

Brazilor, voi mai trăd-veți
Verzi și poate plini de viață,
Pe când eu de mult dormi-voi
Sloiu de ghiață.

Faceți-mi atunci o slujbă:
Abătîndu-se din lume
Dragul meu pe-aici, soptiți-i
Al meu nume;

Să priceapă-n șoapla voastră,
Și-a sa inimă să-i frângă,
Toată jalea, ce-mi făcu-se,
Și s'o plîngă...

(Marila, 1896.)

Elena din Ardeal.

Ceahlăul.

Din „*Toveștile Peșelui*” de Carmen Sylva.

În Moldova se ridică un munte sdravên, aproape tot atât de înalt cât și Bucecii; acesta se numește Ceahlăul. Pare mai nalt chiar ca Bucecii, pentru-că neavînd în față alt munte, sbucnește drept din vale și cu creasta lui încununată de zăpadă sclipitoare, stă ca un semnal neclintit al vitejiei românești.

În dimineața unei zile, pe la cîntători, urca muntele cu pași ușori un bătrîn plăeș, vîntor vestit de urși. Cunoscut era Moș Gloanță în lung și n lat cu vîntoriile lui voinicești. Hei! mi-ți intra iarna chiar în bîrlugul ursului, lipind o luminare aprinsă de vîrfurile flintei și mi-ți-l culcă lat la pămînt. Da povești bătrîne cine ca el știa să spună? Când începea cu »însiră-te mărgărite», flăcăi și fete-și uitau de toate, ascultîndu-l cu urechia ciulită și cu dragă inimă.

Acum dete de o deasă ceață neagră și urcînd-urcînd mereu, moș Gloanță o străbătî; ear' soarele deasupra ei răsăria strălucitor, învîluind cu raze Panaghia, plaiu îngust dintr-o stîncă în geana muntelui, privește ca-și-care mai fermecătoare sfîntul soare n'a sărutat. O salbă de fete adunate acolo, împodobiau pe întrecute cu cunune și cu mînnunchiuri de flori iocoana Maicei Domnului, pe când norii alburii și plutitori le despărția de lumea întreagă. Când moș Gloanță se arăta pe tapșanul cel îngust, un fulger

scăpăra la picioarele lui și bubui un tunet din jos, ca un cutremur de pămînt.

— Ah! Moș Gloanță, răsună din toate părțile; bine-ai venit aci sus. Eată noi aducem sfinții Mării a Nourilor vîzdoage aurite și busuioc cu miresme sfințe și ian vezi! nouri supuși pe dată răcoresc ogoarele din vale. Dar' ian povestește-ne ceva, aide, moșule, spune!

Bătrînul lăeș își dete căciula pe ceafă și ridicîndu-se stufoasele și negrele lui sprincene: »Da ce să vă povestesc, fetelor?

— Din vremile cele de demult, hel tocmai de demult! strigă fetele, și trăgîndu-l pe o muchiă de stîncă, se grămădiau în jurul lui; unde se așează la picioarele lui, altele-i stau în față, pe când cealalte, cu veselie iau loc înderēt ca să audă care de care mai bine. Unchiașul începî:

— Știți voi cine a făcut Ceahlăul?

— Nu? — Da! — De sigur: — s'aude din toate părțile: Bunul D-zeu, de bună seamă! — Ba că chiar! răspunde bătrînul. Bunul D-zeu făcut-a soarele și grănele și toți munții ceialaltii și piraale... dar' Ceahlăul l-au făcut Români.

— Români? întimpină fetele cu o singură voce.

— Ci-că acu mulți, foarte mulți ani, de când adecă, nime nu ține minte, fost-a pe aici o mare bătlie. Că veniau spre Nistru, colo departe, cete de limbi dușmane, cari n'aveau chip omenesc ci păreau fiare sălbătice. Mici ca Statul-palmă-Barba-cot, strîmbi ca strîmbă-lemn, cu fața turtită, galbeni ca

ceara, cu ochii mici ca de ciur, ce deabia se vedeau, năpustiau spre noi pe caii lor cu cari păreau că fac un singur trup, ca stolul de lăcuste năpustiau suflate de vîntul dela Răsărit. Pe unde treceau, jur împrejur nimiciau toate și înderēt lor nu rămănea decăt pămîntul gol. Vestea despre dînșii umplu țeara întreagă de groază. Cu toate acestea Români erau hotărîți să nu se dea și să-și apere pe moarte moșia lor. Făcut-au atunci Români trăție cu alt neam de oameni, albi la față, cu ochii albaștri, nați ca bradul, cu părul galben și lung și cari cu cuțitul scriau pe fășii de lemn.

Uniți, ei merg la Nistru ca să împedece roitul cumplit de lăcuste de a trece într'acoace. Lungă și crîncenă fu lupta; de sânge crucite fură undele Nistrului și coperite cu trupuri omenești. Dar' limbile cu ochi de ciur de nimica nu se îngroziau.

Și cu cât mai mulți perdeau din ai lor, cu atât mai mulți și mai mulți năvăliau: trei drept unul care cădea. Aveau ei săgeți veninate de împrăștiau cu ele moarte neflăturată. Și deabia doborau pe unul din ai noștri, se retrăgeau iute pentru-ca din nou se dea năvală cu lăncile. Trupuri omenești făcîră până la urmă pod peste Nistru, de trecură peste ele cu caii lor cei mici și Români se vîzură siliți de a lăsa locul și a se da la o parte înderētul Prutului pentru a se apăra din nou.

Lupta ținu 8 zile. Roșu ca sângele răsări și roșu ca sângele asfinți soarele, și roșii

Toți oamenii de bine aveau și au dorința, ca din halul acesta să se ridice ear' sfânta cauză națională, căci altfel prea are înfățișarea, că nouă Românilor, ne-au săcat peste noapte, într-o zi toate puterile și din luptători temuți și respectați chiar și de cei mai crânceni dușmani ai noștri, am devenit un trup neputincios, de ne mai luat în seamă!

În vederea acestui scop, se întemeiază noul ziar național la Arad, având grupați în jurul seu pe cei mai dibaci și probați luptători naționali!

Sîntem siguri că știrea asta are să încălzască multe inimi și să aducă veselie în multe case, în care întristarea se incuibase sub privirea slăbiciunilor anului din urmă în lupta noastră. Și avem credința, că cei-ce bine nădăjduesc dela noua întreprindere, nu se vor înșela în nădejdea lor!

Aradul e un centru bun românesc, cu număroasă inteligență română de cea mai bună speranță, și încungiurată de un ținut mare și bogat în Români, și anume în Români și cu avere și cu inimă românească!

„Tribuna Poporului” va apare zilnic pentru inteligență (10 fl. la an), ear' numerii ei de Dumineca, vor fi dubli, adică numărul regulat de zi, la care se vor adauge alte 4 pagini cu text popular, pentru trebuințele poporului. Numerii de Dumineca se vor putea abona și deosebit pentru neînsemnata sumă de 1 fl. 50 cr. la an.

Despre ținuta politică a foii aflăm, că va sta întru tate neclintită pe temeiul programului național dela 1881, urmând hotărîrilor conferențelor naționale și lucrând din răspuneri întru îndeplinirea hotărîrilor luate la Congresul naționalităților!

După cât noi am putut afla, numai vorbe bune putem spune și numai bune nădejdi putem lega de apariția „Tribunei Poporului”.

Încă un cuvânt!

— Tot către dnii învățători. —

Avem plăcerea de-a putea publica un nou răsădit al stăruințele ce noi prin această foie am făcut și facem, pentru-ca iubitul nostru popor să îmbrățișeze mai cu dinadinsul *negotul!*

Văidei, Dec. 1896.

Domnule Redactor,

Publicarea în „Revista Orăștiei” a folositoare lucrări despre „Îmbrățișarea negotului”, a dat îndemn colegului G. Daniil din Căstău să vorbească și d-sa asupra acestui lucru în nrul 46 al „Revistei”. D-sa se îndreptează către domni învățători, îndemnându-i să meargă poporului ca pildă bună înainte, des-

chizând ei întâi prăvălii, căci n-au să se căască de vor face-o, ear' după pilda lor, mai curînd e apoi de nădăjduit că se va lua și poporul însuși!

Firește gândul dlui învățător Daniil e foarte bun. D-sa și aduce înainte multe cuvinte întru spriginirea părerii sale.

Unui învățător îi rămâne destulă vreme și pentru a neguțatori, și, cum plățile și așa nu le sînt prea strălucite, o să-i prindă fiecărui foarte bine venitul ce, negreșit, are să-l aibă după neguțatorie!

Dar' nu numai atât. Deprinderea învățătorilor cu neguțatoria mai poate avea pentru comunele noastre și un alt folos, de o însemnătate ce încă nu o putem prețui din de-ajuns!

Să zicem, de pildă, că învățătorului cutare îi merge cu vremea peste 2—3 ori mai mulți ani, așa de bine cu prăvălia, că într'adevăr trebuie să se ocupe de ea așa de mult, că nu-i mai rămâne vreme de-ajuns pentru a-și face și datorința de învățător.

Ce va urma de aci? Aceea că el va trebui să se lase de dascălie și să rămână numai neguțator!

Și ce însemnează lucru acesta pentru comuna românească și pentru poporul nostru peste tot?

O, aceasta ar fi un bine de neprețuit!

Etă de ce: În locul învățătorului retras, ar trebui să adică comuna alt învățător: prin asta ea ar avea marele folos de a avea cu o putere inteligentă mai mult în comună, între care de mare însemnătate și preț ar fi cel retras, pentru-că acesta pe lângă că a rămas același om inteligent, care mai înainte, *ncum mai e și om deplin neatârnat*, neavînd să mai poarte grija cutărui și cutărui ce ar putea să-i pricinuiască vre-un rău ca învățător, și mai e și om cu stare materială bună, ajuns cu negotul la bine!

Caare va să zică: deprinderea învățătorilor noștri cu neguțatoria, ne-ar putea duce, într'un viitor, gîndesc, nu prea îndepărtat, la o frumoasă stare de lucruri: la *îndoirea puterilor inteligente în comune*, dintre care o parte avînd și o mare neatârnat, de care atîta lipsă avem, și totodată la *sporirea în bogăție* a însuși neamului nostru, prin mbogățirea fiilor sei!

Și așa mai încolo. Cu cât mai mult te cufunzi cu gîndirea asupra acestui lucru, cu atît mai frumoase privești dai, cari toate te chiamă și îndeamnă să dai ascultare bunelor povește date de cărturarii și foile noastre prin strigatul cald și plin de bunăvoință:

«*Imbrățișați negotul!*»

D. Mosora,
învățător.

Ne bucurăm de frumoasa discutie ce s'a încins în jurul acestei teme, și rugăm repețit pe domni învățători, să nu o dea nici o zi uitării, ci mereu gîndind asupra ei, să se hotărească cât mai mulți, cari sînt statorniciți în comune, a face folositoarea încercare!

Ploaie de pedepse.

La porunca ministrului de interne, poliția a pornit o goană »patriotică« contra celor-ce au conchemat în ajunul alegerilor pentru dietă, conferențe de alegători români.

Nu e destul că conferențele în unele locuri, ca la Sibiu, Brașov, etc. au fost oprite, acum trebuiesc și pedepsiți cei-ce le-au conchemat, deși nu s'au ținut.

Pîn'acum au fost pedepsiți pentru acest lucru, dl Dr. A. Murășan, directorul »Gazetei Transilvaniei« din Brașov în 10 Decembrie n., la **8 zile temniță și 50 fl. în bani**; ear' Mercuri în săptămîna asta, la Sibiu au fost pedepsiți dnii I. Preda, O. Tilea, Dr. O. Russu, Dr. A. Frîncu, Z. Boiu, și Dr. N. Vecerde, fiecare la câte **100 fl.** sau 15 zile temniță.

S'au făcut recursuri contra pedepselor.

Un duș sfânt și... rece!

Săptămîna trecută »Pesti Hirlop« a dat știrea scurtă că:

Pontificele dela Roma, prin o scrisoare trimisă tuturor Episcopilor greco-catolici, a oprit aspru întrebuințarea limbii maghiare ca limbă liturgică în bisericile greco-catolice!

Știrea nu s'a desmișcat, dimpotrivă sînt bune nădejdi că se va adevări întocmai.

Ca cetitorii noștri să înțeleagă însemnătatea acestei vești, aducem aminte, că aci era vorbă de o apucătură diavolească a guvernului unguresc, care prin îndrumarea opritoare a scaunului papal dela Roma, a fost nimicată.

Voia adică guvernul. ca să vire oare-cum limba ungurească în toate bisericile din țeară. Li trebuia spre acest scop un început, și a găsit că ar fi un nimerit loc de început, biserică greco-catolică. Ungurii greco-catolici sînt foarte puțini. Guvernul a pus la cale o ceată de simbrășii să ceară, în primăvara uestui an, înființarea unei episcopii greco-catolice la Hajdu-Dorogh și introducerea limbii ungurești ca limba liturgică, deocamdată pentru credincioșii unguri ai acestei confesii. Guvernul a făgăduit tot ajutorul seu, și însuși Vaszary, primatele catolic, ungar, al țerii, a spus că da în ce se ține de limbă, e îndreptățită cererea. S'au început deci pertractările cu scaunul papal din Roma, a cărui învoire trebuia câștigată spre acest scop.

Ce se urmăria prin aceasta și care erau să fie celelalte urmări ale acestui lucru, „Unirea” din Blaj o tălmăcește astfel:

»Planul era ășut cu cea mai mare istețime. Li trebuia deocamdată limba maghiară ridicată la altar. Dacă era conces atîta, restul ar fi urmat dela sine!

Cu aparatul puterii de stat nu ar fi fost apoi greu a afla aproape în fiecare comună bisericăscă greco-catolică română câteva familii pierdute, cari ar fi declarat, că doresc

limba liturgică maghiară! Și în chipul acesta ar fi fost deschlsă ministriului de culte așa pentru u pretinde dela autoritățile noastre bisericești, ca să dispună celebrarea sfintei liturgii și a celorlalte funcțiuni, în parochiile respective, deocamdată și în limba maghiară, ear' mai târziu numai în limba maghiară!

Etă adevăratul scop, ce-l urmăreau înscenatorii d.putațiunii gr-cat. maghiare.

Scopul adevărat al lor era, să se vîrască în sinul bisericii noastre gr-cat. române, ca să o surpe și să o dărîme. Scopul lor era, ca și biserica să o facă instrument de maghiarizare.

»Dar' se vede, că Roma a văzut mîta din sac și a cunoscut, că are de-a face nu cu o mișcare religioasă, ci cu o meschină apucătură politică, cu o tendență abil ascunsă de a face biserica instrument al șovinismului național maghiar.

»Într'adevăr, dacă se concedea introducerea limbii maghiare ca limbă liturgică, abia se pot socoti primejpiile, ce ar fi urmat pentru sfânta noastră biserică!»

Adecă dela Roma s'a dat un duș de apă, sfânt dar' rece, desmetecitor, pe capetele înferbântate de nebunia ungarisării, a cărmuitorilor acestei țeri.

Or să urmeze ele încă, avem nădejde, multe astfel de dușuri reci, și din tot mai multe părți, peste ei, și pentru celelalte multe chipuri fără D-zeu, prin cari încearcă să ne sugrume sfânta noastră credință, lege și limbă!

„Zlăgneana”.

Ne face o plăcere că putem da o veste îmbucurătoare, ce ne vine din Munții-Apuseni.

Nu de mult Ungurii din Zlatna au întemeiat o bancă cu un capital nu prea mare. Cum acolo altă bancă nu era, băncii ungurești i-a mers foarte bine, a ajuns înfloritoare în scurtă vreme, și azi e bogată, și banii dela poporul român din jur se scurg tot mai mulți și neîntreput în punga ei. În schimb știm ce are Românul dela străinii fără inimă ce-l storc: il mai și batjocuresc.

Ca să impedece întrucât se va putea, această tristă arătare și păgubitoare pornire, inteligența română din Zlatna a hotărît să înființeze acolo o bancă românească. S'au făcut, în vara acestui an, toți pașii de lipsă la început, și azi lucrurile sînt bine înaintate spre îndeplinirea legitimei dorințe a Românilor din Zlatna și jur, de-a avea acolo o bancă românească. În urma listelor de subscripție împărțite, până în timpul de față s'au scris peste 30.000 fl., și la 12 Dec. membrii fondatori s'au adunat și au statorit statutele, hotărînd ca adunarea generală de constituire să se ție la 15/27 Martie a anului viitor, până când se se câștige încă subscripții de acți la noul institut.

S'a ales *direcțiunea* institutului în chipul următor:

1. George Vișa, mare proprietar în Zlatna; 2. Emanuel Beșa, paroch gr.-or.; 3. Iuliu Montani, v.-protopop gr.-cat.; 4. Nicolae Cristea, paroch gr.-or.; 5. Petru Popovici, adm. prot.

de sânge erau apele și câmpurile. Atunci zice căpitanul oamenilor cu pîr galben: »Caută să lăsăm și locul acesta; dar' unde afla-vom cetate de apărare de acești balauri cumpliți?»

— Mai avem încă o țeară frumoasă, strigară Români arătînd calea spre munți.

Și plecară într'acolo, dar' cum dușmanul nu da pas și cum la munte încă ai noștri nu sosiau, strigă căpitanul: »Ascultați copii! Fiecare din voi să iee o mână de țerînă și s'o arunce înaintea lui.

Așa făcură cum li-se poruncise. Și fiindcă ai noștri încă erau mulți ca iarba, mulți ca nășipul mării, curînd aci se ridică ăst munte mare pe care ai noștri îl numiră Ceahlău și Caucland i zise neamul cu pîrul galben.

Cînd cumpliții dușmani năvăliră, ridicat era muntele până la nori, și oastea tăbărită pe înălțimile lui abea de vulturi umblate. Aci ai noștri erau cei mai tari și după creasta muntelui resping ori-ce năvălire.

Lighioanele dușmane de la poale strigară: »Perivor prin foame!» și încungiurară muntele așa ca nimeni să nu mai poată descinde de peel.

Curînd merindele să împuținară și cu ochii afundați de nemîncare, oastea noastră căuta din zarea muntelui la potopul de dușmani din vale, cum prădau ogoarele și câmpiile, cum ucideau toate femeile și copiii, cari nu putuseră afla adăpostire și cum locuînțele lor în cenuse le prefăceau. Mai rău de cât toate însă era setea. Că muntele încă neîmpădurit fiind, isvoare nu slobozise, de erau siliți fiecare doniță de apă ce o aduceau din vale să o plătească cu una sau mai multe vieți de frate. La așa mare cumpenă ajunși, domni noștri stat ținură: Oare nu va fi mai bine să dea năvală în dușmani și luptându-se, să învingă ori să moară?»

Dar' iată sosește un păstor tiner și frumos cu lungi plete negre crețe și cu ochii ca cărbunele, și zise: »Zi și noapte m'am gîndit și resgîndit să pregătesc balaurilor din vale asfințirea vieții. Înaintea ochilor mei ei au străpuns sinul iubitei mele; au restignit-o de pomi prințînd-o în cuie, apoi o legară de coada cailor și o țiriră de-și însemnară calea prin dire de sânge, gonindu-i până ce nu rămase din mîndruța mea iubită de cât o lungă suviță de pîr strins învîluită de pom. Ol știu eu acum să-mi potolesc setea de răsunare, chiar dacă ar trebui să îndur moartea cea mai cumplită! Cutreerat-am muntele ce ridicarăm și am aflat un loc pe care-l poți desprinde și al restogoli în vale. Voiu să vi-l arăt. Cînd veți fi săpat destul de adînc, mē pogor și spun balaurilor din vale că vin să-i duc în calea pe unde pot lua cu năvală muntele. Cînd veți auzi răsunînd buciul meu, rostogoliți muntele desprins asupra lor, dar' nu mai curînd de ce ei să fie toți la un loc adunați, ca voi să puteți trece apoi pe deasupra malului prăpăstuit și a dușmanilor îngropați sub dînsul.»

— Cum te chiamă, voinice, ziseră atunci căpitani.

— Mē numesc Bujor.

— Dar' știi tu, băiete, ce te așteaptă dacă te vor afla că i-ai înșelat?

— Știu bine, răspunse flăcăul, încrețînd din sprîncenă. Văzută-am ce au făcut dînsii cu cel nevinovat; ce așteaptă dar' de la ei cel vinovat?

— Și nu te temi?

— De ce m'ași teme de oare-ce vieța 'mi-e sarcină fără de iubita mea pe care mi-au ucis-o? Nu, nu mē îngrozește moartea.

Și săpară zi și noapte un șanț adînc în munte, adunară toate pietrele ce găsiră, lucru

care numai ușor nu era, că setea-i ardea cumplit. Dar' în sfîrșit pămîntul era acum de ajuns desprins ca la întăia isbire să se rostogolească în vale. Deci Bujor le lăsă rămas bun făcîndu-și cruce din munte.

Strejilor dușmane le grăi că voiește să vorbească cu domnul lor, că el e mai mort de foame și că umblă să scape pe mulți de o asemenea moarte.

Cînd stătî înaintea groaznicului căpitan, flăcăul simți totuși că-i bate inima, căci cumplit la vedere era acela. Puneți-vē în minte tot ce puteți gîndi despre rēutate și despre cruzime, și încă toate acestea vor fi puțin... în potrivire cu fața domnului acelor balauri.

Scrăsnî din dinți și-și linse buzele, cînd auzi pe Bujor spunînd că-i va arăta un loc, care este cu totul nepăzît și pe unde el va putea năvăli la munte.

— Dar' dacă tu mē înșeli? zise domnul atunci așa vei muri, încât moartea ți s'ar părea balsamul cel mai dulce.

— Așa să fie, răspunse Bujor hotărît și ceru o înghițitură de apă, fiindcă era gata să cadă de sete.

Noaptea sosisi neagră și fără de stele; dușmanii se îndreaptă spre Ceahlău în tăcute cete; copitele cailor le-au învîlit cu paie să nu se facă nici un șgomot. Bujor mergea între doi călăreți pociiți, cari prin gaurile ce aveau drept ochi, îl urmăreau de aproape. Acesta pășia înadins foarte încet pentru-ca să se poată aduna colo sus cât mai mulți înainte de a le da semnalul. Cunoștea el bine locul unde-și ascunsese buciul și cu inima bătînd înainta spre acel loc. Dar' dacă nu va isbuti să-și pue buciul la gură fără să prindă de veste lighioanele dușmane, ce va fi apoi? El văzî negrele lor cete, dese, tot mai dese împrejurîndu-l și îngrămădindu-l din dērēt. Eacă că

începî a urca dealul. Aci ascuns era buciul. Bujor îl apuca strîns în mână, mai aruncă o căutătură spre dușmani, și zise: Doamne ajută, și buciul din răspuneri. Într'o clipeală i striviră toți dinții și-i aruncară arcan după gât. Până a nu-și pierde simțurile văzî muntele mișcîndu-se, auzi o bubuitură ca și cînd sinul pămîntului s'ar deschide; apoi un urlet de groază răsună jur-împrejur și apoi rămase îngropat în mijlocul miilor de dușmani. Români însă năvăliră în vale, treacănd peste movili și șanțuri, peste trupuri de oameni și de cai; așa măcel să făcu, că mulți ani după aceea nu se afla pe acolo atceva decăt țeste osoase clădite ca strujeni de porumb. Dușmanii se traseră îndērēt, și Români își deschiseră calea spre muntele, unde se adăpostiseră. Acum dușmanii se săturaseră de a mai urmări pe ai noștri și deci apucaseră spre alte țeri după prădăciune.

Bujor însă nu murise. O piatră îl acoperise în loc de al strivi, așa că pămîntul care se rostogolise peste piatră stătea ușor pe ea și-i lăsase puțin loc de răsufare. După mai multe ore își reveni în fire și atunci simți arcanul la gât. Cînd voi să-l desfacă simți o mână înghiețată și țapănă care ținea arcanul și pe care n'o putea deschide. Gîndi s'o rumpă cu dinții, dar' vai! văzî că dinții nu mai avea, și cînd se mișca ceva mai mult se surpa țerîna din sus peste el și-i strimtoră tot mereu locul în care mai răsufă. Atunci se țirî încet către mână de mort, desfăcu arcanul și scoase capul afară. Acum putea să se miște. Cu cea mai mare băgare de seamă, ca o cărtiță, înlătură pămîntul îngrijind de aproape să nu se reacopere de țerînă locul din jurul petrei unde putea să răsufe. Adesea silit era să stea din lucru, căci mereu, cînd socotea să dea de aer, să lovia ear' de vre-un mort pe care nu-l putea

în Abrud; 6. Dr. Vasile Fodor, adv. în Abrud; 7. Iuliu Albini, notar în Zlatna; 8. Nicolae Popovici, paroh în Cib; 9. Petru Petrinjenariu, subprimar în Zlatna.

În *Comitetul de supraveghere* au fost aleși: 1. Constantin C. Irimie; 2. Demetriu Comșa, profesor în Sibiu; 3. Nicolae Ivan, protopop în Alba-Iulia; 4. Moise Popescu, proprietar în Almașul-mare. Suplenți: 1. Iosif Magda, paroh gr.-or.; 2. Ioan Moldovan, paroh gr.-or.; 3. Nicolae Porcariu, proprietar în Valea-Dosului. Director încă nu s'a ales.

Din partene recomandăm cu toată căldura publicului român, să dea tot spriginul seu noului institut, subscriind acții de-ale lui, ca să-și poată începe lucrarea dintr-una cu un capital mai frumos, cu putere bună. După institutele românești mai avem și noi oarecari foloase, adeseori multe, de aceea să le și dăm lor spriginul pe care până azi, și, dureri, în măsură prea mare încă și azi, îl au dela noi cele străine, după cari numai rău se revarsă peste noi!

Treburile orașenești.

— Afacerea ridicării salariilor. —

Orașul Orăștie se conduce de un magistrat regulat, stând din 24 purtători de peană și 40 servitori de deosebite nuanțe. Salariile stabilite în 1888 și gratificările amplexiilor eșii din funcția activă, până inclusive 1895, făceau 21.918 fl. anual.

În Ianuarie a acestui an, membrul de comunitate dl Dr. Klein, a propus ridicarea salariilor la unii amplexiați. Dl prof. Dósa a propus în Febr. și pentru alți amplexiați urcare. Afacerea s'a pertractat în vre-o șase rânduri din Faur până în August. Trebuia schimbat §. 59 din statutul orașenesc privitor la salarii. La 11 August s'a compus bugetul *intregitor*, așternerea la municipiu spre aplacare, fără a se aștepta hotărârea meritorie cu ridicarea salariilor; în firul modificării statutului, singura purcedere la loc; așternerea incorectă a fost atacată din partea unor recurenți români și deoparte a amplexiilor mai mici, căci întâi avea să se schimbe statutul, apoi să porcezi la urcarea de salarii. Dar' ea urcarea se făcuse și desbaterea asupra statutului nu era sfârșită, hotărârea nu era adusă. În ședința dela 11 August această desbatere se amână pe alte 30 zile, nefiind de față membrii de-ajuns pentru aducere de hotărâre validă; tot așa la 17 Octombrie. În urmă vine acum a zecea-oră sub pertractare la 9 Decembrie. Raportorul comisiei alese pentru studiarea lucrului, dl Dr. Klein, fiind în comisie d-nii Dr. Mișu și dl profesor F. Simon, raportează că dînsul și dl Simon sînt pentru ridicările plănuite, ba mai propun chiar unele ridicări noi; ear' despre dl Dr. Mișu spune că enunță în numele poporului român, care-l reprezintă în calitate de președinte, că nu este pentru ridicarea la nici un amplexiat! Aceasta avînd în vedere puterile financiare sleite ale orașului și temerea de arunc comună, ear' de altă parte, nesocotirea dorinței clubului român, cu privilegiul alegerii de protonotar.

Înlătura din cale. Cu groază băga de seamă că în loc de a pune mîna în țărîna, și-o înfigea când în nescaii ochi de mort, când în vre-o gură și uneori auzia chiar câte un gemet care-i grăia de om încă cu zile.

Dar' la urma urmei dete peste un loc deschis atât cât un deget, apoi cât o mîna și aci, ca însetatul apa, sorbia aerul care năvălia prin deschizătură. Cu puterile ce-i mai rămase lucrând eși afară; când însă văzu lumina zilei își pierdu simțirile. Nu-și dădea seamă apoi cât timp zăcuse leșinat. Dar' când deschise ochii, în jurul seu era o tăcere de moarte. Prietenii și dușmanii nu mai erau acolo și cei îngropați sub munte nu se mai sculară să povestească de cele întemplate. Bujor nu-și putea închipui că este un viteaz precum cu toate acestea era, ci că e un biet flăcău părăsit care pierduse ori-ce drept de a trăi, de oare-ce mort era el și pentru ai lui și pentru dușmani. Flămînd și înșetat, tremurînd pe picioarele, cari nu-l țineau, scobori muntele. Mai bine ar fi voit să fie tras în țepă și făcut bucăți de dușmani, de cât să moară de sfîrșirile foamei, singur numai între morți. Nici un dușman nu se arăta însă și Bujor putu să ajungă la rîu și să-și potolească setea; beu, deși apa era crușită de sânge și căta în jurul seu se vază în cotro ai sei puteau să fie. Cale de mai multe zile împrejur nu se afla țipenie de om. Cei care avusă piccioare fugiseră și cei care nu putuseră fugi, omorîți fuseră. Bujor apucă atunci calea cătră munte. Acolo poate fi-vor ostirile, cari ca prin un cutremur dispăruseră. Dar' luă o cale greșită și se depărtă de ei din ce în ce mai mult. Până ce să-și ajungă, ei se scoborise eară în vale.

Ostenit de atîta umblet stătu și se gândi: Ei mă socotesc mort: la ce să-i mai caut?

În urma acestui raport propun a se ținea o altă ședință, fiindcă s'au ivit ridicări noi, în acea ședință apoi să se desbată asupra novelor ridicări, de vreme-ce celelalte au fost finalizate la 3 Iunie. Membrii de comunitate N. Vlad și Laurian Bercianu, atât în comitetul permanent, cât și în ședința comunității au declarat, că primesc întru toate de a lor și a clubului român enunțarea făcută de Dr. Mișu și arată ca într'adevăr finanțele otășenești, nu iartă ridicări de salarii, că administrația orașului și așa este peste măsură costisitoare.

Dacă ridicările de salarii s'ar primi în ședința viitoare ce se va ținea la 24 Decembrie, atunci administrația orașului nostru ar costa singură la an rotunda sumă de 25 mii fl. v. a., adică jumătate cât costă administrația întregului comitat al Hunedoarei! Este aceasta scopul membrilor de comunitate, a lăsa ca atâtea sume de bani să se cheltuească cu administrația, în loc să negândim la alte lipsuri mai arzătoare, precum zidirea și susținerea unui spital civil și a altor multe așezăminte binefăcătoare și de lipsă pentru dezvoltarea modernă a orașului! Nu rîvna de opoziție ne conduce pe noi din minoritate, după deșcarta credință a unora, ci dorim a introduce în administrația orașului și mai multă acurateță!

La această țintă nisuiam noi și veni-va timpul, când se va încredința fiecare cetățean, fără deosebire de naționalitate, că lucrarea noastră atât ca cetățeni cât și ca membri de comunitate, este întru toate în interesul publicului orașenesc. Dorim ca la această muncă cinstită să ne întâlnim cu toții în păreri și fapte. Aceasta o dorește minoritatea din reprezentanță și majoritatea română a poporațiunii orașului.

Călăuziți de aceste idei, dorim noi a ne întâlni cu toții la ședința viitoare a comunității, la 24 Decembrie.

NOUȚĂȚI

Din Cugir ni-se trimite o știre curioasă. La 12 Dec. s'a ținut adunarea reprezentanței comunale fiind să se desbată și bugetul pe anul viitor. Se luase în buget o poziție de 400 fl. pentru înființarea unui nou post de învățător. Dar' acest lucru a stîrnit o discuție foarte furtunoasă. Dl notar ținea să se înființeze postul, membrul Ioan Băluț însă a propus ștergerea acelu post și în locul lui din aceeași sumă, să se înființeze un fond pentru tauri comunali. După o discuție foarte aprinsă asupra însemnătății învățătorilor și cea a taurilor, s'a pus la vot, și cu 21 de voturi contra 4, s'a primit propunerea membrului I. Băluț: în loc de învățător nou, fond de tauri!

Moarte. Fostul căpitan orașenesc al Orăștiei, Gónczy Endre, a răposat săptămîna asta la Turda, de unde a fost adus și înmormântat în Orăștie.

Cununie. Azi săptămîna, la 12 Dec. n., dl *George Moldovan*, fost redactor răspunzător

— Urcă deci la munte și se făcu ear' păstor ca mai înainte. Când apoi seara povestea cele ce i-se întemplant, păstorii rideau de frumoașa lui istorie luând-o de poveste; căci sgomotul răboiului nu străbătuse până la ei și nici nu văzuseră lighioanele dușmane; și căt despre dinții cei striviți ai lui Bujor, ei puseră lucrul în socoteala vre-unei certe ce ar fi avut. Ei ziceau: Uite Bujor spune atât de adesea povestea lui, că zău acum el însuși o crede adevărată.

— Sărmanul flăcău! strigară fetele, când Moș Gloanță sfîrși. Da ce mai făcu el apoi? rămas-a el tot aci? N'a fost răsplătit nici odată pentru vitejia lui? Așa întrebau tetele care mai de care.

Dar' Moș Gloanță își scoase păpușa de tutun, își umplu luleaua, fumă cu poftă și clătina din cap la toate întrebările. — «Știu și eu? Mergeți de-1 căutați, răspunse la urmă; poate că Dumnezeu ca să-l răsplătească, i-o fi dăruit o vieață lungă, lungă!»

«Ei, da atunci o fi de tot bătrîn și uricios!» strigară fetele. Și încinșeră o horă ca să uite pe Bujor.

FEL DE FEL.

— Oare de ce se chinu oamenii atîta ca să afe mașină de sburat?

— Gîndesc că pentru aceea, ca să se poată înălța mai ușor spre palatele lor în aer...

O schimbare soadă.

— Vezi tu frate, pe domnul ăsta cu pîrul ca cărbunele de negru și dinții ca zăpada de albi? E directorul teatrului dela noi.

— Îl ved, și-l cunosc de mulți ani, de când avea încă pîrul alb ca zăpada și dinții negri ca cărbunele...

tor al »Foi Poporului«, și-a sîrbat în Sibiu cununia cu d-șoara *Emilia Maxin*, fiica fostului jude Maxin din Seliște. Dorim multă fericire tinerei părechii!

O preoteasă vrednică. *Catinca Vasilovic* din Buniți-Mihoreni (lângă Suceava în Bucovina), preoteasă văduvă a făcut de curînd pentru societatea „Școala română” din Suceava un prea frumos dar: *toată averea sa, în preț de zece mii floreni a dăruit-o celei școli!* Simțul de jertfă la Românii din Bucovina e de altfel mare, mult mai mare ca pe la noi! Nainte numitei preotese, dăruiseră pentru aceeași școală, în vremea din urmă, boerul Mirza 5000 fl., preotul Gribovici 1500 fl., doamnele române au pornit o colectă în mica țerișoară (cu abia 200.000 de Români) și au strîns peste 30.000 fl. dela darnicul popor! Ne-ar putea slugi și nou de pildă!

Pricina Metropolitului Antim nu e încă sfîrșită. Patriarhul din Constantinopol, grec, încearcă să împingă lucrurile până acolo, ca pe nou numitul Metropolit român, să-l excomunică. Sultanul însă l-a recunoscut și înțarît în postul seu.

„România Jună” societatea academică a tinerimii universitare române din Viena s'a constituit pe anul școlar de față, punîndu-și în frunte următorul comitet: Președ.: cand. ing. Cornel Mesaroșiu; vicepreș.: Drd. med. Alexandru Crăciunescu; secret. I.: stud. med. Titu Perța; secr. II.: stud. forest. Aurelian Turcan; casar: stud. med. Mariu Sturza; controlor: stud. fil. Carol Conya; bibliotecar: stud. arch. Cesar Popovici; econom: stud. med. Iuliu Mălinaș.

Statutele

„Reuniunii române de înmormîntare din Orăștie”.

(Urmare și fine).

Comitetul administrativ hotărăște cu majoritate de voturi în cauzele, ce se țin de competența sa. La aducerea vre-unui conclud se recere, pe lângă director, secretar și casar, să fie de față 4 membri ai comitetului administrativ.

La cas, dacă ar muri directorul, ori ar fi bolnav peste 90 de zile, sau ar abzice, este îndatorat membrul cel mai în vîrstă al comitetului, a purta sarcina directoratului, până la cea mai apropiată adunare generală a reuniunii, ce are a o convoca în 30 de zile dela primirea directoratului.

§. 14. Datorințele directorului sînt:

a) să concheme comitetul, prin portărel, tot la 3 luni odată la câte o ședință ordinară, sau, de câte-ori va cere lipsa, mai multe extraordinare;

b) să controleze cum își îndeplinesc casarul și secretarul datorințele;

c) să îngrijească, ca cassa să aibă totdeauna atîția bani gata la îndemînă, căți se recer la plățirea ajutoarelor în 3 casuri de moarte, după ordinea din tabelă a acelora, și să fie destui spre acoperirea speselor;

d) a face cunoscut membrilor numele rîposatului și a lua măsurile convenite pentru încasarea ajutoarelor;

e) a asigna ajutorul, ce se cade mortului, moștenitorului seu legal, sau celui îndreptățit cu ridicarea banilor, a dispune înmormîntarea lui, în înțelegere cu comitetul administrativ;

f) să convoace cu începutul lui Ianuarie al fiecărui an adunarea generală, prin ziare și portărel, raportînd pe larg aceleia despre întreaga lucrare a reuniunii;

g) a presida la ședințele comitetului administrativ și cu ocaziunea adunării generale a reuniunii, verificînd, împreună cu cel puțin 2 membri din comitetul administrativ, procesele verbale și hotărârile luate ale acestora;

h) să dispună, în conțelegere cu comitetul administrativ, asupra elocării prisosului rămas la cassă;

i) să scontreze cassa, de cel puțin 4-ori pe an, în față a doi membri din comitetul administrativ;

l) și în urmă, să reprezente reuniunea față de oficii și a treilea persoane.

§. 15. Datorințele casarului sînt:

a) să administreze averea reuniunii conștient și cu pricepere de lucru;

b) să aștearnă adunării generale socoatele, și să fie totdeauna gata a da seamă despre starea cassei la provocarea directorului;

c) a încasa taxele la fiecare cas de moarte, însemnînd însuși în cărticica de membru numele celui răposat, precum și cuitarea taxei sau îndeplinind acestea sub răspunderea sa, prin mijlocirea unui portărel tocmit și remunerat dela cassă.

d) a eloca prisosul cassei, după îndrumările comitetului administrativ.

§. 16. Datorința secretarului e: să redacteze procesele verbale ale adunărilor generale și ale ședințelor comitetului administrativ împreună cu conclusele aduse de acestea;

să subscrie toate actele mai însemnate și edate de director, alătura cu acesta, ținîndu-le în evidență la archiv.

§. 17. Oficialii reuniunii au a primii de fiecare cas de moarte — pentru ostenele lor onorarele următoare:

directorul 2 fl.; casarul 4 fl. (acesta înștiințază totodată membrii reuniunii despre fiecare cas de moarte prin un portărel tocmit, sub propria răspundere, și încasează competențele); secretarul 1 fl. 50 cr.

§. 18. În adunările generale hotărăsc cei de față, cu majoritatea de voturi.

Schimbarea statutelor sau desființarea reuniunii se poate hotări numai cu două treimi de voturi a tuturor membrilor din reuniune; ear' dacă nu s'au înfățișat atîția, se va convoca a doua-oră adunarea generală, în care se va putea aduce o asemenea hotărîre cu două treimi a membrilor de față.

§. 19. Fondul reuniunii precum și acea parte de avere, care e a se depune spre fructificare e a se eloca la vre-un institut de bani din Orăștie, precum va hotări comitetul administrativ.

§. 20. Hotărîrea, ce s'ar aduce în privința desființării reuniunii, e a se așterne, spre întărire, înaltului minister de interne, încă înainte de a fi dusă în deplinire. Reuniunea nu-și va putea întrerupe lucrarea sa, până-ce hotărîrea ei nu va fi intrat în putere de lege.

§. 21. Membrii reuniunii își reprimesc cu privilegiul desființării, toate taxele plătite fără camete.

Partea averii rămase, după desființarea sîvîrșită, va putea servi ca fond la întemeierea unei noi reuniuni de binefacere, cu asemenea scop, sau se va putea lăsa vre-unei reuniuni de binefacere din Orăștie, sau vre-unei corporațiuni morale.

§. 22. La cas, când reuniunea nu s'ar ținea de urmarea scopului și a purcederilor hotărîre în statutele de mai sus, guvernul regesc o va suspenda fără nici o aminare, întrucât prin urmarea mai departe a lucrării ei, s'ar primejdi interesele materiale ale statului sau ale membrilor reuniunii, și, conform rezultatului obținut dela cercetarea ordonată în urma suspendării, sau se va desființa, sau se va obliga la strînsa urmare a statutelor.

POSTA REDACȚIEI.

Lui *Vr. Cam* curioasă cerere. Și anume curioasă fiindcă sînt și femeie aduse în discuție. Și nu cumva tu crezi că eu sînt diplomat în cunoașterea femeilor? Te asigur că-s mai laie în privința asta decît toți membrii „clubului” vostru. De aceea nici că am părerea mea în întrebarea ce ne-o pui, îți voiu cita însă părerea lui *Guy de Maupassant*, care scrie în o navelă a sa:

„ori-care ar fi dragostea ce-i leagă unul de altul, o femeie și un bărbat sînt totdeauna streini de suflet și de inteligențe: ei rămîn doi războitori, sînt de o rasă deosebită, trebuie să fie totdeauna un împlînzitor și un împlînzit, un stăpîn și un sclav; când unul cînd altul! Nici odată nu sînt egali. Ei își string mîinile, însă mîinile lor nu se string nici odată cu o largă, puternică stringere deplin curată! Și înțelepții în loc de a se căsători, ar trebui să-și caute mai bine un prieten cu care să trăiască totdeauna într-o comunitate de idei, care nu poate să aibă loc, de cit între doi bărbați” (eventual și între două femei.)

Eu nu știu de e așa ori nu, ce spune Maupassant, dar dela mine n'aș fi avut ce-ți răspunde. Altă dată pune-mi întrebări cari se le pot rezolva și dela mine. Al tîu *Gil*.

Pentru redacție responsabil: **Ioan M. Corvin.**

Nr. 310—1896

157 (525) 2—3

Publicare de licitațiune.

Duminecă în 10 Ianuarie 1897 la 10 ore a. m. se va ținea în cancelaria subscrisului comitet (strada Urezului nr. 6) licitațiune minuendă pentru repararea, în vara viitoare, a școlii din Vețel (comitatul Hunedoarei, în apropiere de Deva).

Aceasta se aduce la cunoștință publică cu adausul, că fiecare licitant e obligat a depune un vadiu de 5% în bani gata sau în hîrtii garantate de stat, dela suma de exclamare de 981 fl. v. a.

Oferte în scris provăzute cu vadiu se primesc până la începerea licitațiunii.

Planul, preliminarul și condițiunile de clădire se pot vedea în amintita cancelarie în orele oficioase.

În fine se observă, că dacă între licitanți s'ar afla și de aceia, cari nu sînt arhitecți de profesiune, atunci ei, cu ocaziunea licitațiunii sînt datori a documenta cu atestate oficioase aptitudinea aceluia, pe care-l va încredința cu conducerea reparaturilor.

Sibiu, în 4 Decembrie 1896.

Comitetul administrativ de fondul școlar al foștilor grănițeri din reg. român I.

In contra ernei!

Subscrisul neguțător am onoare a atrage binevoitoarea luare aminte a publicului cumpărător din loc și de prin comunele vecine, asupra prăvăliei mele bogat provăzută cu tot felul de *marfă de manufactură* pentru trebuințele de casă, adusă proaspătă din atelierele cele mai bune.

Recomand îndeosebi:

Flanele, calitățile cele mai bune; **Cârpe de pěr fine** și trainice; **Cârpe de lână moale** (de Harras); **Pânză** de tot soiul și tare; **Bumbac de bătut** și **Ață de urzit**, aduse din cele mai bune fabrice; **Arniciuri de cusut și de urzit**, în toate fețele; **Ciorapi; Bręuri; Șerpare** cusute cu flori și fir; etc.

Haine de călușeri!

Se vënd, se dau în folosință ori se pregătesc la trebuință!

148 (526) 5—6

Ion Lăzăroiu,
negustor în Orăștie (Szászváros)

Primește și efectuează comande prin postă!

Beuturi curate!

Subscrisul îmi iau voe a atrage luarea aminte a onoratului public asupra *depositului meu de beuturi*, și anume:

Vin, *vechiu și nou, de cea mai bună calitate*, producție din viile din jur, absolut nefalsificat! precum și

Rachiu, curat de prune, de calitate aleasă!

Prețuri moderate!

Orăștie, Decembrie 1896.

159 (528) 1—6

I. Andreescu.

Szám 3490—896
közög.

152 (527) 3—3

Pályázati hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminister úr f. évi július hó 23-ról ⁶⁵⁻⁹¹⁵ IV-a sz. a. kelt magas rendelkezésével Hunyadvármegye szászvárosi járásába kebelezett **Romosz, Romoszhely és Vajdej** egy körjegyzőséget képező kisközségeknek *nagyközségek*é átalakulását engedélyezvén, ennek folytán, Romosz, Romoszhely és Vajdej nagyközségekben szükségessé vált *községi jegyzői* állások rendszeresítették, melyeknek betöltésére ezennel pályázatot hirdetek.

- I. A **romoszi községi jegyzői** állás javadalmazása:
1. évi 600 frt törzsfizetés;
 2. » 80 » lakbér;
 3. » 40 » irodai átalány;
 4. » 80 » posta küldöncdíj, mely összegért a községi jegyző mindennap Romosz községből a szászvárosi postahivatalhoz úgy a hivatalos, mint magán postaküldeményeket bevitetni és onnan kihozatni köteles;
 5. két rész tűzifa.
- II. A **romoszhelyi községi jegyzői** állás javadalmazása:
1. évi 450 frt törzsfizetés;
 2. » 60 » lakbér;
 3. » 40 » irodai átalány;
 4. » 80 » postaküldöncdíj, mely összegért a községi jegyző hetenként háromszor Romoszhely községből a szászvárosi postahivatalhoz úgy a hivatalos, mint magán postaküldeményeket bevitetni és onnan kihozatni köteles;
 5. egy rész tűzifa.
- III. A **vajdej községi jegyzői** állás javadalmazása:
1. évi 450 frt törzsfizetés;
 2. » 60 » lakbér;
 3. » 40 » irodai átalány;
 4. » 80 » postaküldöncdíj, mely összegért a községi jegyző hetenként háromszor Vajdej községből a szászvárosi postahivatalhoz úgy a hivatalos, mint magán postaküldeményeket bevitetni és onnan kihozatni köteles;
 5. két rész tűzifa;

Ezekén kívül mind három községi jegyzői állással a magán munkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak élvezete van egybekötve.

A községi jegyzői állásokkal az anyakönyvvezetői állás is egybekötve lesz, melyért külön tiszteletdíjban fognak részesülni.

A kitüntetett javadalmazásokat tartalmazó községi képviselőtestületi határozatok a törvényhatósági bizottsági közgyűlés által még jóváhagyva nincsenek.

Felhivom mindazokat, kik ezen állásokra pályázni óhajtanak, hogy pályázati kérésüket az 1883. évi I. t.-cz. 6 §-ában foglalt képességi és az eddigi alkalmazást igazoló bizonyítványokkal főszerelve **folyó évi december hó 21-éig bezárólag** annyival is inkább nyujtsák be hozzám, mivel a később érkező kéréseket nem fogom figyelembe venni.

A választás:

A **romoszi** községi jegyzői állásra nézve folyó évi **december hó 23-án d. e. 8 órakor**,

a **romoszhelyi** községi jegyzői állásra nézve **ugyanazon nap d. e. 11 órakor**, és a **vajdej** községi jegyzői állásra nézve f. évi **december hó 24-ikén d. e. 9 órakor**, az illető községek községi irodáiban fog megtartatni.

Szászváros, 1896. évi november hó 26-án.

Fodor Gyula,
főszolgabíró.

Țesetorie de casă!

Subscrisul aduc la cunoștința publică, că am deschis în Orăștie o **țesetorie de casă**,

sub conducerea unui măiestru specialist în ale țesutului. Țesetoria e provăzută cu mai multe **rezboaie de mână și mașini**, și pregătește tot soiul de *țeseturi de casă*, precum: perdele, pânzături, de tot felul, *ștergare* etc. lucrate din materialul cel mai bun, solid și ieftin.

La dorință primesc a țese ori-ce fel de țesetură din materialul de țesut dat de însuși comandatorul, pe lângă prețuri convenabile, și după mustre.

În sîrșit recomand *prăvălia* mea bine asortată cu **stofe de haine pentru dame și bărbați; albituri** și pânzării de albituri, apoi articli de modă: *pălării* de dame și domni, *umbrele, ghete* etc.

158 (529) 1—6

F. F. Widmann,
comerciant, Orăștie (Szászváros).

„FAGEȚANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII, CA SOCIETATE PE ACȚIUNI
în Facset (Banat)

acoardă după **depuneri spre fructificare** de ori-ce sumă

6% interese

la an, solvind institutul contribuțiunea după interesele capitalizate și ridicate.

Depuneri și ridicări se pot efectui și prin postă.

128 (530) 11—16

Direcțiunea.

PRIMA FLORĂRIE ÎN ORĂȘTIE

FLORI.

Am onoare a aduce la cunoștința publică, că am deschis în **Orăștie** un

Stabiliment de flori

și sînt în poziție să servesc în ori-ce vreme cu **ori-și-ce fel de flori!**

Fac totodată cunoscut, că primesc și efectueșc *îndată* comande de **buchete de nuntă, buchete de pept, buchete-mackart, cununi naturale și artificiale pentru morminte** etc. cu cele *mai moderate prețuri*.

Comandele din afară se efectueșc *îndată* și se garantează pentru sosirea lor în stare bună.

Elisa Hedwig

88 (531) florăreasă. 15—26

BUCHETE DE NUNTĂ